

Keéngorí añái nizer COVID-19 alamot ókkol ór wore nozor rakíyum?

20 Julay 2022

Zodi COVID-19 ólla tuñár theés pozítiv óiye, ar tuñúi górot bála óizoór, tuñúi nizer sehét or wore nize nozor rakí faribá tuñár daktor yáto sehéti hádmot doiyar modot loi. Tuñár fottidinna alamot ókkol óre lekí raká ye tuñáre modot gorífare alamot ókkol beec hóraf óizarné yáto tuñáttu daktor dehá goróa forer né yáto hósital zaaforer né saibólla.

COVID-19 or beebák mamela ókkol hálka ar gór ot kucól goráza. Bazu manúic zará beec hótorat asé hítarattu váires or khélaif háas elaj ókkol lagitfare zín óre hítarar sehéti hédmot doiya ye sílip lekíde. COVID-19 gallua elaj ókkol ólla hone laayek de hían or babote beec maalamat ollá zaisó www.health.gov.au/covid19-translated

Ki alamot ókkol óre añáttu fotti din lekí raká foribóde?

Tuñár bearam ot majé fotti ek din ot tuñár alamot ókkol óre lekí raká modotgar. Lekí rakó tuñár COVID-19 alamot ókkol bála óizarné, borabor tákerné náki beec hóraf óizar? Hían é tuñáre ar tuñár daktor oré tuñáttu keén lagar zanité modot gorífare. Tuñúi bála óizoórde fotti ek din ot, lekí rakó:

- tuñár gormi (tuñáttu zor aséne cek goribólla)
- tuñúi hoddúr joldi niyác féloor
- tuñáttu niyác ot mockil órne, yháto niyác baçi órne
- tuñár hañcóorné ar hañác hoddúr hora
- tuñár gaa hoñori yáto bic ókkol aséne
- zodi tuñára matá hoñori aséne
- tuñáttu hóran lagerné
- tuñúi hoogorórne yáto gaa lamarné.

Tuñár daktore tuñáre aró hoóitfare tuñár oxygen maf adde dil fáldanir wore nozor rakibólla.

Añái ki goríyum zodi añár alamot ókkol beec hóraf óiza yáto añáttu sinta lage?

Zodi tuñár alamot ókkol loi tuñáttu sinta lage, meérbáni gorí tuñár daktor loi hotá hoó. Tuñúi National Coronavirus Helpline óre 1800 020 080 ot koól ó gorífaribá ar phún or wore tuñár alamot ókkol kiyas lagani yó hásel gorífaribá. Maana buzáidiyar hédmot ókkol ólla, ekteyar 8 basó.

Tuñár ocúk or cúrut hálla alamot ókkol tákar emkan asé, lékin thaim or wore tuñár beec ocúkkya óizaiba.

Ekkán ambulance mato zodi tuñáttu **hótornak alamot ókkol** iín óttu honó ekkán táke:

- niyác félaite mockil
- háil uñth ókkol yáto muk
- sínat bic yáto saf
- thánda ar hóoucca/bíza, yáto dúuicca ar fúthfuth, sam
- behúñc yáto dhúlifora
- biyúla óizaa
- tán faite mockil óizaa
- pecáb hom yáto notáka
- low bumi gorá.

Zodi tuñáttu hora alamot ókkol táke, entezar nogoiijó. Ekkán ambulance ólla héhon 000 (tin sífir) ot koól goró ar hítararé hoó tuñáttu COVID-19 asé boli. Zodi tuñúi English hoói nozanó, zehón tuñúi 000 ot koól goró, ekkán 'ambulance' mago ar lain ot táikko ar ekzon buzáidoiya ré maiggo.

Añár gormi añái keén gorí mafiýúm?

Tuñáttu oggúá tarmumitar lagibó tuñár gormi mafibólla. Zodi tuñáttu tarmumitar notáke, tuñúi fámesi ttú oggúá phún or wore yáto onlái kinifaribá. Fámesi yé híba tuñár gó ot foñósai difare. Fotti oggúá tarmumitar alog alog, hétolla toiyar goróiyar hédayto ókkol mani soiyo.

Zodi tuñár gormi 38 digiri yáto híar wore, tuñáttu zor tákitfare. Zodi hían ó, tuñáttu nizor aam daktor loi talluk gorá foribó zeddúr joldi fare nozor lagaibólla.

Añái keén gorí zaniýúm añáttu niyác mockil né yáto niyác baçı né?

Zodi tuñáttu niyác or mockil táke, tuñáttu niyác baçı lagibó, niyác loite ar félaité duk óibo, yáto tuñár fécca ókkol ót tuñúi kafí boyar nofoórfán lagibó.

Tuñáttu héen lagibóde:

- zehón tuñúi áñçibá
- zehón tuñúi boói táko
- zehón tuñúi hotá hoó.

Lekí rakó tuñár niyác beec bála, beec hóraf óizar yáto borabor tákerfán lagerné, ar tarík adde thaim.

Añái hoddúr joldi niyác félair de keén gorí mafiýúm?

60 sekén (1 minít) ot hobar niyác loór tuñúi mafi faribá oggúá thaim gonooni yáto phún ot majé. Sekén keñça ola oggúá góñçi yó tuñúi estemal gorífaribá. Aram goribólla ar maamuli báfe niyác félaibólla kucíc goró. 60 sekén (1 minít) ot máje hobar niyác féloor gono. 60 sekén (1 minít) ot máje hobar niyác féloor lekí rakó, ar tarík adde thaim oré yó.

Zodi tuñár niyác or maf miníte 20-30 bar óile, hían é icára gorér deki tuñúi baçı niyác tojuruba gorór. Zodi hían ó, tuñáttu nizor aam daktor loi talluk gorá foribó zeddúr joldi fare nozor lagaibólla.

Zodi tuñár niyác or maf miníte 30 bar ottún becí óile, hían é icára gorér deki tuñúi hora baçi niyác tojuruba gorór. Zodi hían óile, tuñáttu héhon ekkán ambulance matoonsá ar hítararé hoódeki tuñáttu COVID-19 asé.

Hédayot nama yaáto dhoñór manúic ókkol ólla munaséb de. Sílsila ókkol iín é tuñár boc ar sehéti hálot óre nodéháit fare, ar híin óre apna foritfare. Tuñúi baçi niyár or tojuruba gorórne fakka nozaníle, tuñár aám daktori goróiya loi talluk goró zuddúr sóñore fare nozor disaibólla, ar hítararé hoó deki tuñáttu COVID-19 asé. Tuñár sínar uça ar lama ré saáiyóre tuñár daktori yáto naás é yó tuñúi hoddúr joldi niyác féloor goni faribó, zehón ekkán video loi yáto thelifún or zoriya cek goríbo.

Añár oxygen or maf adde dil fálda nire keén gorí añái mafiyúm?

Zodi tuñár daktori e tuñáre tuñár oxygen level yáto dil fáldani cek goríto hoó, toóile tuñáttu oggú fáldani mafooni (oximítar) lagibó. Oggú fáldani mafooni (oximítar) oggú gura micín zibá ré tuñár mazór yáto cáhadot or oñul ot lagai dibo. Híbar zoriya duk nafa ar seróf ek minít lagede cek goríte.

Tuñár daktori, hósital, yáto oinno saásita goróiya ye tuñáre oximítar oggú ditfare. Tuñúi fármesi ttú phún loi yáto onlái oggú kini faribá, ar híba tuñár góor ot foñósai diyya faiba.

Tuñár oxygen level mafibólla tuñár esmát phún yáto esmát góñçi estemal nogoiijó.

Zodi COVID-19 ola oggú fuwa ré tuñúi saásita gorór, ar tuñáre huwá giyyé oxygen level ot nozor rakibólla, toóile gura fuwain dólla bana giyyéde oximítar tuñáttu lagibó. Tuñár daktori yáto naás é hían tuñár loi biyasana goríbo.

Oggú fáldanir oximítar añái keén gorí estemal goríyum?

1. Honó nok falíc yáto nokoli nok tákile tuñúi estemal goríbade oñul ottú loifélo (mazór yá cáhadot or oñul). Nok falíc yáto nokoli nok ókkol é micín gúa ré sóiyi ham goráttu rukíbo.
2. Gaa ré waágóorí boiyó, ar fañs minít ziro fáldani mafooni oximítar estemal gorár age.
3. Tuñár hát gorom tákile micín gúa ye bála ham goré. Tuñár oñul ókkol óre laro ar híin óre mazo híin óre gorom goribólla.
4. Fáldani mafooni oximítar oré sáro.
5. Killip gán óre tuñár cáhadot or yáto mazór oñul ot dóraido taáke tuñár oñul or matáinna micín or akhéri fuijonto foñósefán. Tuñár oñul or nok adde fáldani mafooni oximítar or aina woor mikká wáaforibó.
6. Tuñár hát adde oñul ókkol óre nirol ráko.
7. Aram goró ar aam báfe niyác félo.
8. Ek minít entezar gorár baade, SpO2 sinnor dhákor gonti ré cek goró. Gonti gúa tuñár oxigen levél.
9. Tuñár oxygen levél or gonti ar tarík ar thaim oré lekí rakó.
10. PR (fáldanir maf) yáto BPM (miníte dufdufani ókkol) ór dháke deházardde gonti ré cek goró. Ginti híba tuñár dil fáldanir maf.
11. Tuñár dil fáldanir mafor gonti ar tarík ar thaim oré lekí rakó.

Zodi tuñúi honó leká nofoó yáto zodi leká gán 95% ór amat, tuñár oñul ókkol óre dholo, hoekbar niyác félo ar micín gúa ré oinno oñul ot di kucíc goríso (mazór yáto cáhadot or oñul).

Tuñár oxygen levél 95% yáto híar wore táka fore. Zodi hían yaáttún aró amat, toóile hían ekkán yaán or alamot óitfare deki tuñáttu nizor daktor yáto naás loi cek ókkol beec gorá foribó, yáto hóspital ot tákoon tuñálla beec maháfuz.

- Zodi tuñár oxygen levél or leká lagatar 95% or amat, daktor yáto naás óre tuñáre saádo tuñár oxygen levél 95% or amat aiccéde zani baáde.
- Zodi tuñár oxygen levél or gonti lagatar 92% yáto híar amat, héhon ambulance ólla 000 ot koól goró.
- Zodi tuñár dil fáldanir maf miníte 120 bar ot yáto híar wore táke, héhon ambulance mato.

Hon oxygen levél ar dil fáldanir mafe mazíla ttú hora alamot ókkol é icára goréde hían or wore hédayot nama yaán dhoñór manúic ólla munaséb dé. Tuñár bod ar sehéti hálot maáni ki sísila ókkoll iín tuñár zaati hálabostá ókkol óre nodeháitfare, ar híin óre bodola zaitfare. Tuñúi honó hora alamot ókkol óre tojuruba gorór neki zodi tuñúi yekini noó, nozor disaibólla zeddúr joldi faro tuñár aam daktor oré talluk ogró ar hítararé hoódeki tuñáttu COVID-19 asé.

Añár sam or rong hora óile, oggúa fáldani mafooni oximitar estemal gorá

Fáldani mafooni ye ham goréde tuñárar sam ottú foór zalar zoriya, taáke tuñár low ót oxyegen levél óre mafibólla. Bazu repot ókkol é sábut goijjédeki fáldani mafooni oximitar ókkol hom fakka, zodi tuñáttu beec hala rong sam táke. Híin é tuñár low ot aséde oxygen levél óttu aró beec gonti deháit fare.

Zodi tuñár sam or rong beec hala óile, tuñúi toó tuñár fáldani mafooni oximitar estemal gorí faribá. Zoruri ciz óibode tuñár low ór oxygen levél óre cek niyomi cek gorá taáke saib Uçérdde leká ókkol beggín óre tarík ar thaim cóo lekí rakó.

Fáldani mafooni oximitar sára añárar dil fáldani hoddúr holdi de añái keén gorí cek goríyum?

Tuñár dil fáldanir maf oré oggúa mafooni oximitar sára mafibólla:

1. Tuñár dil fáldanir maf cek gorár age 5 minít fuijonto ziro
2. Tuñár ek hát ot cáhadot or adde mazór oñul ókkol óre oinno hát or surgirát bujjá oñul ór tole do
3. Tuñár surgirár wore hálka gorí tuñár oñul ókkol loi, 60 sekén (ek minít) ot tuñúi hótfaibade fáldanir gonti ré tuñúi goni faribá. Yaán óiyede tuñár dil fáldanir maf.

Tuñár zuban ot COVID-19 modot

Zodi tuñáttu honó súal táke, tuñúi nizor zuban ot COVID-19 modot faiba National Coronavirus Helpline óre 1800 020 080 ot koól goríyore. Maana buzáidiyar hédmot ókkol ólla, ekteyar 8 basó.